

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma Bvllarii Earvmve Svmmorvm Pontificvm
Constitvtionvm Qvae Ad Commvnem Ecclesiae Vsvm post
volumina Iuris Canonici, vsq[ue] ad Sanctissimum D. N.
D. Pavlvn Papam V. emanarunt**

Quaranta, Stefano

Venetiis, 1619

Beneficiorum parochialium collatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10793

fare, ne a falliti, & debitori sotto pena della priuatione d'officio, si hauerà non titia del ricetto, ancora che non siano trouati questi tali nei Monasterij, & sotto altre pene anco maggiori ad arbitrio della Santità sua, & vuole in oltre che si stia auertito per punire quelli, che haueranno ardire di contrauenire a quell'Ordine: Potrà dunque V.S. andar publicando la prohibitione per li luoghi, doue ne farà maggiore bisogno, & di mano in mano per tutto, che non se ne possa pretendere ignoranza; & il Signore l'assista con la sua santa grazia, Di Roma alli 11. d'Aprile 1602.

Di V.S. come fratello amoreuolissimo.

Il Cardinal di Firenze.

BAPTISMA.

PRÆTER Summistas sciendum est qualiter Iulius Tertius vniuersis, & singulis Hebrais in Ciuitatibus, Oppidis, Terris, & Castris, & locis prouinciarum Campaniæ, Maritimæ, Latij, & Sabinæ, ac Ciuitatibus Castellani, & Nepesini. nec non Castris Fiani, Scrofani, Arignani, Castru noui, & Formelli de gentibus concessit aliqua priuilegia, & indulta, & inter alia sunt hæc verba tenoris sequentis.

Et insuper episcopis, eorumque Vicarijs, & officialibus, ac quibusuis alijs personis tam ecclesiasticis, quam secularibus dictarum prouinciarum ciuitatum, & locorum sub suspensionis a diuinis ac mille ducatorum auri ipso facto per quemlibet ipsorum contrafacientium incurrendis ac præfatæ Camera applicandis penis, expresse in hibemus, ne filios vestræ tam mares, quam feminas vobis inuitis violenter auferre, seu subducere, nec præter formam Sacrarum Canonum quomodolibet baptizare debeant, vel præsumant, & vt in eius Constitutione. 15. incip. Cum sicut. fol. 516. in Bullario.

Vide Sanctum Thomam in Summa. 2. 2. q. 10. art. vltimo. & in quolib. 2. art. 7. gloss. in c. iudæorum. 28. q. 1. Syluest. in verbo Baptismus. sub num. 4. & in verbo matrimonium. 8. §. 10. vers. 10. Sot. in 4. sent. distin. 5. q. 1. art. 10. & distin. 34. art. 2. Henriq. in summa. lib. 2. de baptismo. c. 25. Ledesina. q. 8. & Afflict. decif. 151. incip. Serenissimus Rex Federicus.

BENEFICIORVM PAROCHIALIVM COLLATIO.

PRÆTER Summistas sciendum est, quod in provisione facienda de eis obseruanda sunt disposita per Sacros Canones, nempe in cap. cum in cunctis §. in ser. 2. de electio. ad cuius materiæ declarationem extant. c. licet canon. c. nemo deinceps. c. statutum. c. cum ex eo. & c. commissa d. tit. in 6. & vide c. cum sit ars artium. de eta. & quali. cap. graue nimis. de præben. c. cum in illis. d. tit. in 6. & Conc. Trid. sess. 44. de refor. gene c. 18. extat præterea Pii. V. Constitutio super collatione Parochialium ecclesiarum Romæ publicata die 16. Maij. 1567. quæ

quæ liquidatur in duas partes, in prima allegat iura prædicta disponentia circa hanc materiam, in secunda illa innotat, ac ampliat, & disponit obuiando fratribus contrauentientiam, secunda ibi sed quoniam res humanæ, & c. Hanc constitutionem explicat Gonzalez, in commentario ad octauam Reg. cancellariæ gl. 6. Sequitur tenor dictæ Constitutionis Pii Quinti.

In conferendis beneficiis ecclesiasticis, & præsertim Parochialibus ecclesijs per Congruis dignis & habilibus, quæ in loco residere, & per seipsos curam exercere ualeant quantam diligentiam adhiberi oporteat, Alexandri III. in Lateranen. & de elec. Greg. X. in Lugdunen generalibus Concilijs, ac Innocentij similiter III. & aliorum Etio. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum editæ Constitutiones testantur, quod ut diligentius ac rectius perficiatur, statuit etiam Synodus Tridentina ut occurrente uacatione Parochialis ecclesiæ etiam generaliter uel specialiter, etiam uigore indulti in fauorem S. R. E. Cardinalium, aut alias quomodolibet reseruatæ uel affectæ debeat Episcopus habita notitia uacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in eâ Vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione constituere qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Et deinde Episcopus, & qui Ius patronatus habet intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo præscribendum aliquos clericos ad regendum ecclesiam idoneos Examinatoribus, iuxta formam eiusdem Synodi deputatis, nominet & non nisi ab eisdem Examinatoribus per concursum aliorum examinatorum etiam tanquam magis idoneo ab Episcopo iudicato & electo de ecclesiâ provideatur, alias prouisiones seu institutiones omnes præter formam prædictam factæ, subreptitiæ censeantur. Sed quoniam res humana semper in deterius prolabantur, nisi sit qui eas retineat ac debita executioni demandet, & uerendum sit ne propter Constitutionum huiusmodi transgressionem maximi abusus oriantur, Nos ad quorum notitiam non sine graui nostra molestia peruenit nonnullos ex venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis occurrente uacatione parochialium ecclesiarum eas nullo aut minus rite seruato examine, præsertim illo, quod per concursum fieri debet ex Concilio Tridentino, uel etiam examine, rite seruato, personis minus dignis, carnalitatibus aut alium humanæ passionis affectum non rationis iudicium sequentes contulisse, & de eis prouidisse: uolentes quantum cum Deo possumus huiusmodi ac etiam futuris periculis occurrere, eorundem prædecessorum nostrorum Constitutiones Præfatas etiam innouando, auctoritate Apostolica tenore præsentium omnes, & singulas collationes, prouisiones, institutiones & quasuis dispositiones parochialium ecclesiarum ab eisdem Episcopis, & Archiepiscopis, ac quibusuis alijs collatoribus tam ordinarijs, quam delegatis, etiam Sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalibus, ac Sedis Apostolicæ Legatis uel nuncijs præter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino præsertim in examine per concursum faciendâ præscriptam factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas ac nullius roboris uel momenti fore, & esse, nullumque prouisis ius, aut titulum etiam coloratum possidendi præbere, & parochiales ecclesias huiusmodi ut prius ante collationes huiusmodi uacabant, ex nunc uacare statuimus, decernimus & declaramus, easque omnes pro tempore sic uacantes nostræ & sedis Apostolicæ, seu eorum quibus ius conferendi eos, præterquam Episcopis & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis iuxta decretum eiusdem Concilij habere debent competet, dispositioni reseruamus. Insuper ne parochiales Ecclesiæ diu in suspenso maneant in maximum animarum

periculum quarumcumque parochialium Ecclesiarum, quarum dum pro tempore vacant, ad Episcopos, Archiepiscopos Primates, & Patriarchas, & quosuis alios ordinarios collatores in mensibus ordinarijs collatorib. & per nostras regulas assignatis prouisio & collatio spectat, & pertinet, de quibus idem Episcopi & ordinarij predicti intra sex mensium spacium a die vacationis earundem perfecto examine iuxta formam Concilij Tridentini prefati non prouiderint ac illarum etiã quarum collationes nobis dictæ sedi generaliter vel specialiter ex quauis causa reseruata, seu affecta existunt, aut aliis ex indulto Sedis Apostolicæ competunt, ad quas concurrente illarũ vacatione Episcopi, & Archiepiscopi prefati personas per examen concursu mutuo habito iuxta dicti Concilij Tridentini formã approbatas & magis idoneas non elegerint, aut electas nobis vel successoribus nostris, aut ijs ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor mensium spacium a die illius vacationis non significauerint, nec non parochialium ecclesiarum similium quæ Iuris patronatus ecclesiastici, vel laicorum seu clericorũ, & laicorum simul fuerit, sic presentatus intra tempus eisdem patronis a iure præfixum præuio examine iuxta formã dicti Concilij approbatus petatur institui, institutioque ipsa per duos menses die presentationis dilata fuerit, collationem prouisionem, institutionem, ac omnimodam dispositionem nobis & ipsi sedi ac personis indulta huiusmodi conferendi, prouidendi, seu instituendi obtinentibus respectiue reseruamus, data tamen in parochialibus Iuris patronatus optione ipsius patronis, ut si institutio ad ordinarios spectabit ipsis ordinarijs illam facere negligentibus, & ultra dictos duos menses differrentibus, possint pro huiusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorem ordinarium, aut ad Sedem Apostolicam Prohibentes etiã eisdem ordinarijs ne tempus decem dierum eisdem ordinarijs, & patronis ab eodẽ Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis Examinatoribus præfixum ultra alios decem dies prorogare audeant vel presumant. Districtius inhiibentes ne quis præter Romanum Pontificem aut alios indulta huiusmodi obtinentes ut præfertur, quacumq; sit super hoc auctoritate munitus, de huiusmodi beneficijs sic reseruatis ut præfertur disponere, vel circa illa etiam per viam permutationis vel alias innouare quoquomodo presumat. Ut autem non solum dignis sed magis idonei repertis iuxta eiusdem Concilij decretum parochiales ecclesia conferantur volumus & eadem auctoritate decernimus, quod si Episcopus minus habilem posthabitis, magis idoneis elegerit, possint ij qui reiecti fuerint, a mala electione huiusmodi ad Metropolitanum, vel si ipse eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorem ordinarium uti nostrum & sedis huiusmodi delegatum, aut alias ad ipsam Sedem Apostolicam appellare, ac præelectum ad nouum examen coram ipso appellationis Iudice, & eius Examinatoribus prouocare, & constituto de prioris eligentis irrationabili iudicio eoque reuocato parochialis magis idoneo per eundem Iudicem appellationis auctoritate nostra (quatenus collatio ad Episcopum a quo appellatum fuit spectaret) conferatur, alias eidem magis idoneo per iudicem Iudicem appellationis approbato conferenda remittatur, ad eum, ad quem collatio, prouisio, vel institutio spectabit. Hec tamen appellatio interposita interim non impediatur aut suspendatur quominus electio per ordinarium primo loco facta interim debet demandari executioni, & prouisus ab eadem ecclesia, causa appellationis huiusmodi pendente non amoueat. Et si quis a sententia per iudicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad sedem ipsam Apostolicam appellabit. Si secus in præmissis omnibus, & singulis actum, aut attentatum fuerit, irritum decernimus, & inane, &c.

ADDE

ADDITIONE. Ea qua concurrere debent, vt ecclesia dicatur parochialis, & vt quis dicatur Curatus, habentur per Staphil. de liter. grat. tit. de qualit. & Stat. benef. nu. 27. & infra, Gomes in regul. cancel. de idiomate, quaest. 11. Hoied de benef. incompatib. par. 1. cap. 13. & notab. discutuntur per Rot. Rom. in decis. diuers. decis. 52. vol. 2.

Circa examen per concursum, in vacatione parochialis ecclesiae faciendum quaeritur de infra scriptis, & primo. An notorietas idoneitatis de vita moribus, & scientia alicuius personae qualificatae operetur, vt non subiiciatur huic examini. Respondeo negatiue, etiam si esset famosissimus Doctor, qui cum maximo applausu per plures annos legerit ad tradita per Fusc. lib. 2. de visitat. c. 5. nu. 10. etiam si esset Vicarius ipsius Episcopi ex declar. Sacrae Congreg. referente Paris. lib. 8. de resign. benef. quaest. 9. num. 87. neque hoc caret ratione Patet enim praed. examen requiri pro forma, cum alias stante praefata Pij V. Constit. annulletur collatio, & ideo omitti non potest ad notata per Lambert. qui alios citat. de iurepatr. lib. 2. par. 1. quaest. 11. art. 3.

Secundo quaeritur, An istud ius examinandi, & edicti proponendi solis episcopis competat, ita vt alij inferiores, ad quos ipsarum parochialium ecclesiarum collatio pertineret, ab hoc excludantur. Respondeo affirmatiue, & ita pluries resolutum fuisse per Sacram Congregationem, eius decisiones, & responsa ad verbum recitando testatur Paris. loc. cit. limitatur in illis, qui omnimodam iurisdictionem episcopalem haberent, nec alicui subderentur sed immediate Sedi Apostolicae subiecti essent ac nullius diocesis censerentur, proprium, & distinctum territorium habentes cum facultate congregandi synodum, quam antea etiam coegissent, & in ea examinatores elegissent, & habetur in Archiep. Bononien. par. 4. tit. de exam. per concurs. & censuisse Sacram Congregationem affirmat. in d. q. 6. Paris. num. 98.

Tertio quaeritur in quibus casibus haec forma examinis a Concilio praescripta omitti possit. Respondeo quod praeter casus in praed. alleg. cap. 18. in eius fine expressos, sunt etiam alij, quorum primus est in cura animarum qua in ecclesia collegiata exercetur per canonicos vel hebdomadarios arg. tex. in cap. statutum, de elect. in 6. nam in isto casu cura dicitur esse penes collegium, & non penes singulos, aut quemcumque canonicum per se ita vt canonicus dicatur curatus. Oldrad. conf. 67. tit. de praeben. Puteus decis. 290. lib. 1. & censuit sacra Congreg. in vna hebdomadaria collegiata ecclesiae S. Iohannis maioris de Neap. Sed obstare videntur verba Conc. Trid. in princ. d. c. 18. adiecta quibus aperte significatur praedictam examinis formam non esse praetermittendam etiam si cura ecclesiae, vel Episcopo incumbat ei per plures administraretur. Hinc Domini de Rota in prox. cit. decis. 48. dixerunt, quod vbi cura beneficio inherens ecclesiae vel Episcopo incumbat, & ab ipso ecclesiae superiore pluribus inuicem proprie & discrete, veluti singulis hebdomadis exercenda & administranda committitur in hoc casu verificari verba Conc. Trid. vbi vero promiscue, confuse & indeterminate cura beneficii, seu ipsius ministerium per plures exercetur, & ecclesiae vel Episcopo non incumbat, tunc locum esse d. Oldradi conf. & ita esse intelligendum vt non repugnet decreto Conc. Trident. Secundus casus ut non requiratur nouum examen in provisionibus faciendis de beneficijs ex causa per mutationis declarando ut per Paris. in d. quaest. 9. nu. 65. Tertius ut non oporteat seruare formam examinis per concursum in collatione canonicatus, cui unita sit Parochialis prout fertur censuisse Sacram Congregationem. Quartus in resignatio Parochialis facta in manibus sanctissimi ad fauorem certae personae sed sufficere si examine tur eo examinis genere, quod uocatur in forma dignum, iuxta quam opinionem plu-

ries in facto contingenti respondisse sacram Congregationem refert Paris. lib. 10. de resignat benef. quast. 7. & illa verba in Concilio posita ibi. s. (per resignationem etiam in curia) intellige de resignatione simpliciter facta, & non de ea qua sit in fauorem, quod & ipse ex pluribus similibus comprobatur.

Quarto quaritur. Quando incipiat currere tempus, quatuor mensium. Episcopis datum ex prad. Pij V. Constitutione. Respondeo quod non incipit currere nisi a die habita notitia vacationis ita in terminis huius Bullae unanimitèr conclusum fuit per Dominos de Rotam decis. diuers. decis. 481. vol. 1.

Denique quaritur in quibus casibus poterit Episcopus terminum decem dierum in edicto praefixum ad alios decem dies prorogare. Respondeo quod hoc non aliter ei licebit, nisi qui descripti sunt, legitimo impedimento detenti fuerint, quo minus praestituto tempore ad concursum accesserint, siue etiam si in tempore quidem se obtulerint, sed legitima aliqua causa ne ad concursum accederent, impediti fuerint. At si nullus intra priorem terminum se obtulerit, vel ex accidentibus nullus idoneus reperitus fuerit, tunc edictum erit proponendum, cuius termino elapso si nemo se exhibeat, aut ex oblatiis nullus idoneus inueniatur, tunc omisso edicto atque concursu praecedente tamen examine alteri beneficium poterit conferri. Non etiam aliud edictum erit necessarium proponere, aut propositum prorogare, si infra terminum vnus tantum se exhibuerit, nam de eo solo periculum erit faciendum, prout haec, & alia habentur in d. Archiep. Bononien.

Et quoniam Conc. Trid. & praefata Pij V. Constitutio praecipere videntur tale examen, ut postea possit de digniori & magis idoneo aduocantis beneficij regimen electio fieri, ad sciendum quae scientia in aliquo requiratur, ut dicatur dignus, & praefici possit ecclesiasticis beneficijs, vide Ioan. de Sylua in tract. de benef. par. 3. q. 5. & Gonzalez ad 8 Reg. cancel. gl. 4. an. 60.

Item an magis idoneus doctrina preferendus sit illi, qui sufficientes literas habens esset tamen magis idoneus moribus & prudentia adde D. Tho. 2. 2. q. 63. art. 2. & Rodriguez in noua su. cas. conse. par. 1. c. 160. nu. 2. & An patroni salua conscientia praesentabunt dignum, & idoneum, cum praesentare poterint digniorem & idoneiorem, ac teneat huiusmodi praesentatio late Lambert. de iure patron. lib. 2. parte 1. quast. 10. art. 3. Item in quibus casibus liceat conferre beneficia ecclesiastica minus digno, digniore postposito post Sot. lib. 3. de iust. & iur. abunde tradit Naua in Miscellan. 38. de orat. & Rodriq. in praesallex. cap. 106.

Item An & quomodo iuxta terminos Conc. Trid. d. cap. 18. minus dignus in beneficio competito, cum digniore concurrendo possit se excusare a peccato idem Nauar. optime in Miscellan. 40. & An eligens dignum praetermissio digniori teneatur ad restitutionem ac damni satisfactionem, & cui post Caiet. in sum. in verbo Acceptio personarum, & Sot. lib. 4. de iust. & iur. q. 6. art. 3. vers. Ad sextum argumentum, disputat hanc quaestionem Couar. qui alios citat in regula peccatum par. 2. §. 7. nu. 6. de reg. iur. in 6. Et deniq. quomodo impediens ne detur beneficium ecclesiasticum digniori, vel digno ad restitutionem teneatur videndi sunt. D. Thom. & ibi Caiet. 2. 2. q. 62. art. 2. ad 4. Syluest. in verbo Restitutio. 3. §. 12. Couar. loc. cit. & Nauar. in Man. cap. 17. nu. 74. & in prad. Miscellan. 40. nu. 16. qui in utroq. loco loquitur in materia concursus.